

sestavi dr. Ervin Dolenc, predsednik, dr. Ignacij Voje, dr. Branko Marušič, dr. Janez Marolt in dr. Avguštin Malle, prejel dr. Peter Štih za delo „Villa quae Sclavorum lingua vocatur Goriza“: študija o dveh listinah cesarja Otona III. iz leta 1001 za oglejskega patriarha Johannesa in furlanskega grofa Werihena (Nova Gorica, 1999). Delo, ki je istočasno izšlo tudi v nemškem in italijanskem prevodu, predstavlja po mnenju komisije „pomemben dosežek ne samo slovenske, ampak tudi evropske medievistike“.

Dvodnevno posvetovanje je zaključil Občni zbor ZZDS, ki je razrešil dosedanje vodstvo ZZDS in izvolil novo. Predsednik ZZDS je postal dr. Jurij Perovšek, podpredsednika dr. Stane Granda in mag. Branko Goropevšek, tajnica Barbara Šatej. V Nadzorni odbor so bili izvoljeni dr. Petra Svoljšak, dr. Janez Marolt in dr. Jože Ciperle, člani Častnega razsodišča pa so postali dr. Franc Rozman, dr. Ignacij Voje in dr. France Kresal. Ustanovljena je bila raziskovalna sekcija ZZDS (za predsednika je bil imenovan dr. Marjan Drnovšek), v kateri so združene nekdanje krajevna, ekonomska in šolska sekcija, ki po ugotovitvah izvršilnega odbora ZZDS do sedaj niso delovale.

Sobotni dopoldan je minil v ogledu Zreč, Slovenskih Konjic, Slovenske Bistrice in Žiž, kjer je udeležencem pripravil dobrodošlico gospod Janez Jazbec, župan Slovenskih Konjic. Kratko zgodovino Žičke kartuzije je zanimivo predstavil dr. Igor Grdina. S kosilom na kmečkem turizmu so udeleženci uspešno zaključili še eno, že 30. zborovanje slovenskih zgodovinarjev.

Priznati moramo, da je bilo tudi to zborovanje tako strokovno kot organizacijsko uspešno izpeljano, da so se udeleženci vračali domov z novim in poglobljenim znanjem, zlasti pa so se uresničile besede dosedanjega predsednika ZZDS, dr. Staneta Grande, ki je med drugim dejal, da je zborovanje tudi druženje, kar se je prav na Pohorju jasno pokazalo. Mogoče pa ideja, da bi Rogla postala kraj tradicionalnih zborovanj slovenskih zgodovinarjev, prav iz tega razloga le ni tako napačna.

Barbara Šatej

Poročilo o delu Zveze zgodovinskih društev Slovenije v letih 1998–2000

Po naši stari navadi smo se v začetku dolžni spominjati vseh umrlih članov. Seznam je dolg, predolg in nepopoln. Vsi so nam bili dragi, vsi so bili naši in vse pogrešamo. Glede na zaslužno članstvo, bi omenil posebej le akad. prof. dr. Ferda Gestrina. Sedaj pa vstanimo in se z molkom poklonimo prav vsem našim pokojnim prijateljem in kolegom.

Zveza zgodovinskih društev se je tudi v obdobju med obema občnima zboroma prilagajala novim razmeram, ki so vse prej kot lahke. Obilica dela bi zahtevala vsaj minimalno profesionalizacijo, ki pa se je glede na finančne možnosti, te se neprestano slabšajo, ne moremo privoščiti. Manjka nam denar za osnovno organizacijsko dejavnost. Prav zato bo treba v naslednjem dvoletnem obdobju nadaljevati s prizadevanji, da bi zveza dosegla večjo finančno trdnost.

Društva ali zveze kot je naša, je zelo prizadela uvedba zakona o dodani vrednosti. Povečala je administriranje, ne da bi kjerkoli zato dobili potrebna sredstva. Amatersko vodenje financ ni več možno. Zato je društvo angažiralo ustrezno strokovno moč g. Fani Groznik, ki nam je uspela prebroditi nepredvidene težave. Tako k sreči poslujemo v skladu z zakonodajo.

Med organizacijske novitete, ki jih predlagamo občnemu zboru, je ustanovitev sekcije raziskovalcev zgodovine. Z njo hočemo na eni strani nadomestiti delo nekaterih sekcij, ki ne morejo zaživeti v predvidenem obsegu, na drugi pa povezati raziskovalce, ki delajo na fakultetah, inštitutih, arhivih, muzejih in šolah.

Čeprav zanimanje za preteklost narašča, v zadnjem času je nastalo tudi Zgodovinsko društvo v Ormožu, pa vsi tega ne čutijo kot potrebo po nujnosti strokovnega povezovanja. Pojavljajo se nekatere delitve, ki kratkoročno prinašajo določene rezultate, dolgoročno pa bodo stroki škodovali. Zveza zgodovinskih društev Slovenije javno poziva Zvezo učiteljev zgodovine k pristopu k Zvezi. Ugovori, da bo s tem okrnjena njena samostojnost, niso utemeljeni, ker je vsako društvo samostojna pravna oseba z lastnim žiro računom in odgovornostjo članstvu. ZZDS pozdravlja ustanovitev Društva učiteljev zgodovine

Slovenije, a ga vabi, da se včlani v Zvezo. Zveza je zgolj krovna organizacija, povezovalec med društvi, ki to funkcijo lahko opravlja samo v tolikšni meri, kolikor mu ta dovolijo. Vključitev Zveze učiteljev zgodovine avtomatično prinaša članstvo njenega predsednika v Predsedstvu zveze zgodovinskih društev Slovenije. V perspektivi bi mogoče veljalo odpreti vprašanje, ali ne bi po statutu moral biti eden izmed podpredsednikov, lahko tudi tretji, predsednik omenjene zveze. Seveda pa bo možno odpreti ta vprašanja šele takrat, ko bo izražena volja za pristop. Prepričani smo, da še vedno velja geslo, da v slogi je moč.

Demokratizacija slovenske družbe naše zveze ni obšla. V njej je občasno čutiti tudi določene politične napetosti, ki pa so v resnici bolj osebne narave. Nobena skrivnost ni, da je zanimanje za strokovne nastope na naših znanstvenih prireditvah precejšnje in vrsta mlajših raziskovalcev si prizadeva za njih. Ker vsem ni mogoče ustreči, smo pri vseh zadnjih prireditvah sestavljali seznam predavateljev kolektivno. Ključno besedo so imeli vsi člani predsedstva. Če se kdo sej ni udeleževal in ni odgovarjal na dopise, naj odgovornost sam prevzame, ne pa po kuloarjih razglasa bojkot. Tudi posamezniki, ki bi radi aktivno sodelovali na naših strokovnih prireditvah, morate glede tega urejevati svoje načrte s predsednikom vašega lokalnega društva. Nihče ni bil načrtno zapostavljen, nihče lustriran. Rad bi vas opozoril, da smo imeli v zadnjem parlamentu kar pet poslancev, ki so naši člani. Čeprav so bili tam kot člani ZLSD, SNS, SDS in SKD, so nam vselej soglasno in ne glede na osebne in politične razlike priskočili na pomoč. To naj bo vzor tudi našemu ravnanju. Ne vidim problemov, ker smo politično različno opredeljeni, ker je to naravno. Problem je v nespoštovanju nasprotnega političnega prepričanja. Politična kultura je tudi v naših vrstah zelo nizka, mogoče še bolj kot v drugih strokah. Nekateri bi še vedno radi obvladovali razmere z argumenti moči namesto z močjo argumentov.

Kot poseben problem Zveze bi omenil tudi pešanje strokovne zavesti. Mnogi poznajo društvo samo takrat, kadar od njega pričakujejo koristi, sicer pa ga po možnosti obidejo. To ne škoduje vodstvu Zveze zgodovinskih društev, ampak nam vsem.

V celoti gledano pa smo z dejavnostjo članov Zveze zgodovinskih društev zelo zadovoljni. Stroka je prebrodila menjavo generacij brez večjih pretresov. Kvaliteta zgodovinskih raziskav narašča, kar se odraža v številnih magisterijih in disertacijah. Vsem našim članom, ki ste v preteklih dveh letih diplomirali, magistrirali ali doktorirali, iskreno čestitamo. V zadnjih letih smo dobili številne nove, kvalitetne učbenike in druge učne pripomočke. Opazna je velika aktivnost učiteljev zgodovine na vseh stopnjah izobraževanja. Želim, da bi imeli učitelji zgodovine – praktiki, tudi več besede pri maturah. Posebno je razveseljiv napredek na raziskovanju starejših obdobij. Slovenskemu zgodovinopisju se ni treba bati prihodnosti in mednarodne primerljivosti. Z velikim veseljem in upanji pozdravljamo nastajanje nove fakultete za humanistične študije v Kopru in vabimo v našo sredo njene diplomante.

Obe reviji, ki jih izdaja naša Zveza, to je Kronika in Zgodovinski časopis, z večjimi ali manjšimi težavami izhajata. V uredništvu Kronike bo prišlo po občnem zboru do zamenjave. Predvideno je, da bo dr. Evo Holz zamenjal dr. Aleš Gabrič. Kolegici dr. Evi Holz se kot predsednik Zveze zgodovinskih društev Slovenije in kot odgovorni urednik iskreno zahvaljujem za opravljeno delo.

Akad. prof. dr. Vasilij Melik je z lanskim letnikom zaključil rekordno dolgo urednikovanje naše osrednje revije Zgodovinskega časopisa. Zveza zgodovinskih društev Slovenije se mu iskreno zahvaljuje, prav tako njegovim najožjim sodelavcem Vanji in Janezu Stergarju, ki pa bosta, tako vsaj upamo, še vztrajala pri svojem delu. Novi urednik bo prof. dr. Peter Štih, za katerega so se izjavili že vsi člani predsedstva oziroma lokalna društva. Predsedstvo ZZDS bo takoj, ko bo novi urednik predložil ustrezen predlog, potrdilo nov uredniški odbor revije. Zamude pri izhajanju naše revije so bile v preteklosti bistveno daljše, kot je bila zadnja, čeprav je ZČ izhajal samo v enem zvezku, ne pa v štirih kot sedaj. Ne trdim, da smo bili z njo srečni, mislim pa da za vrsto obrekovanj ni bilo osnove. Vse sloni na amaterskem, ne poklicnem delu. Marsikdaj je skoraj nemogoče usklajevati službene, osebne, strokovne in družbene obveznosti.

V prihodnosti nas čakajo še velike naloge. Organizacijsko je treba utrditi zvezo, vzpostaviti register članstva, doseči redno izhajanje publikacij, predvsem pa utrditi duh pripadnosti stroki.

Pokojni akad. prof. dr. Fran Zwitter je pogosto rekel: "Ne bodite prijateljska klapa, kajti to ne vodi k napredku. Pripadnost stroki mora biti tisto, kar vas čez vse povezuje." Pozabimo na osebna in politična nasprotja in antipatije, bodimo tolerantni, predvsem pa bodimo zgodovinarji.

Predsednik Zveze zgodovinskih društev Slovenije
Stane Granda